

Yoil Kitobi va Laodikiyadagi Yettinchi Kun Adventistlar Jamoati — O'n Ikkinchi Qism

Jeff Pippenger

2025-12-17

O'n Ikki Soni

Mening istagim — Yoelning bashoratli guvohligini shunday tarzda bayon etishki, Hosil bayramida Butrus aytayotgan va qilayotgan ishlarida Yoelning guvohligi tanib olinsin. Men Muqaddas Kitob Butrusning Hosil bayramida nima qilgani va nima aytganiga doir ravshan ekaniga ishonchim komil, biroq men Butrus Hosil bayrami xabarini Yoel kitobining bajo bo'lishi sifatida ifodalaganida, u keyingi yomg'ir tarixida bashoratli jihatdan nimaning timsoli bo'lganini anglashga intilyapman.

Butrus Xudoning qoldiq xalqining timsolidir va bu nafaqat Hosil bayramida, balki Matto 16 dagi Qaysariya Filippida ham tasvirlangan. Qaysariya Filippi Doniyor 11 bobning o'n uchinchi-o'n beshinchi oyatlarida joylashgan bo'lib, bu uch oyat avval Qaysariya Filippi Panium deb atalgan tarixiy davrda ilk bor amalga oshgan jangni bayon etadi. O'n uchinchi-o'n beshinchi oyatlar Amerika Qo'shma Shtatlaridagi yakshanba qonunini aniqlab beradigan o'n oltinchi oyatdan oldin keladi. O'ninchi oyat 1989-yildagi Sovet Ittifoqining qulashini ko'rsatadi. Doniyor 11 bobning o'ninchi oyatidan o'n oltinchi oyatigacha bo'lgan qismi 1989-yildan yakshanba qonunigacha bo'lgan davrni ifodalaydi va o'sha davr ayni bobning qirqinchi oyatidagi "yashirin tarix"dir.

QALIN HARFLARDAGI YASHIRIN TARIX

1798

Va oxirzamon vaqtida janub podshohi unga qarshi turtki beradi:

1989

Lekin uning o'g'illari qo'zg'alib, ko'p sonli ulkan lashkarlarni to'playdilar; va shimol podshohi unga qarshi bo'rondek, aravalar, suvoriylar va ko'p kemalar bilan keladi; u mamlakatlarga kirib, toshib o'tadi va o'tib ketadi. Va biri albatta kelib, toshib o'tadi va o'tib ketadi; so'ng u qaytib, hatto o'z qal'asigacha yana qo'zg'aladi.

2014 yil — Rafiya jangi

Janub podshohi g'azabga to'lib, chiqib, unga qarshi — ya'ni shimol podshohiga qarshi — jang qiladi; va u katta bir qo'shin chiqaradi; ammo bu qo'shin uning qo'liga topshiriladi. U bu qo'shinni olib tashlagach, uning yuragi kibrlanadi; va u o'n minglab kishilarni yiqitadi; ammo bundan u quvvat topmaydi.

Panium (Kesariya Filippi) jangi

Chunki shimol podshohi qaytib keladi, avvalgidan ham ko‘proq sonli qo‘shin chiqaradi va, albatta, ma’lum yillardan keyin ulkan lashkar hamda ko‘p boylik bilan keladi.

O‘sha davrlarda janub podshohiga qarshi ko‘plar qo‘zg‘aladi; xalqing orasidagi talonchi kishilar ham vahiy o‘rnatilishini tasdiqlash uchun bosh ko‘taradilar; ammo ular yiqiladilar.

Shunday qilib, shimol podshohi kelib, qamal to‘sig‘ini ko‘taradi va eng mustahkam qal‘ali shaharlarni egallaydi; janubning kuchlari ham, uning tanlangan xalqi ham qarshilik ko‘rsata olmaydi, va qarshi turishga hech qanday qudrat bo‘lmaydi.

AQShdagi yakshanba qonuni

Lekin unga qarshi keladigan kishi o‘z irodasiga ko‘ra ish tutadi, va uning oldida “hech kim tura olmaydi”; u ulug‘vor yurtida “mustahkam turadi”, va u uning qo‘li bilan halok bo‘ladi. U yana ulug‘vor yurtga ham kiradi, va ko‘p mamlakatlar ag‘darib tashlanadi; ammo Edom, Mo‘ab va Ammon farzandlarining boshliqlari uning qo‘lidan qutulib qoladilar. U mamlakatlar ustiga ham qo‘lini cho‘zadi; va Misr yurti qutulib qolmaydi. Doniyor 11:40, 10–16, 41, 42.

Butrus payg‘ambarlik ma’nosida Qaysariya Filippida (Paniyumda) bo‘lganda, va Hosil bayrami keyingi yomg‘ir vaqti bo‘lgani uchun, bu uni qirqinchi oyatning “yashirin tarixi”ga joylashtiradi. Men o‘n birinchi bobning o‘n birinchi oyatida ifodalangan hozirgi Ukraina urushini va o‘n uchinchi oyatdan o‘n beshinchi oyatgacha bo‘lgan Paniyumning kelajakdagi urushini, ya’ni 1989-yildan Yakshanba qonunigacha bo‘lgan tashqi voqealar ichida Uchinchi jahon urushiga olib boradigan hodisalarni muhokama qilishni niyat qilaman; biroq hozir biz uchinchi farishtaning tarixini 1844-yil 22-oktyabrdan 1863-yilda qonuniy jamoatning shakllanishigacha aniqlab bormoqdamiz.

Bu chiziq uchinchi farishtaning 9/11 (1844) dagi kelishidan Yakshanba qonunigacha (1863) bo‘lgan davrni tasvirlaydi. Yakshanba qonuni ozodlikni e‘lon qilgan Emansipatsiya Proklamatsiyasi orqali timsollangan edi; shu tariqa, bu ozodlik olib qo‘yiladigan Yakshanba qonunini timsollaydi. Birinchi Respublikachi prezident tomonidan e‘lon qilingan ozodlik — Yakshanba qonunida payg‘ambarlik bo‘yicha diktatorga aylanishi belgilangan so‘nggi Respublikachi prezident tomonidan olib qo‘yiladigan ozodlikni timsollaydi.

“Qachonki xalqimiz yakshanba qonunini qabul qilish darajasigacha o‘z hukumatining tamoyillaridan voz kechsa, protestantizm bu ish orqali papachilik bilan qo‘l birlashtirgan bo‘ladi; bu esa uzoq vaqtdan beri yana faol istibdod sifatida otilib chiqish uchun o‘z fursatini zavq bilan poylab kelgan zulmga hayot bag‘ishlashdan boshqa narsa bo‘lmaydi.” Testimonies, 5-jild, 711.

Miloddan avvalgi 742 yil Ishayo 7:8 dagi vaqt bashoratlarini boshlab bergan alfa tarix bo‘lib, ular 1863 yilda omega bajo bo‘lishiga yetib bordi. 742 yilda janubiy Yahudo shohligining shohi Oxoz shimoliy shohlikni tashkil etgan o‘nta shimoliy qabilaga qarshi fuqarolar urushiga kirayotgan edi. Miloddan avvalgi 742 yil tarixi Muqaddas Yozuvlardagi tom ma’nodagi ulug‘vor yurtida bo‘lgan Yahudoda namoyon etildi; u tom ma’nodagi yahudiylar bilan to‘la edi va ushbu parchada yovuz hamda nodon shoh Oxoz orqali ifodalangan bo‘lib, shu tariqa 1863 yilning omega tarixiga timsol

bo'ldi. 1863 yilning omega tarixi Amerika Qo'shma Shtatlari Bibliya bashoratidagi oltinchi shohlik, ya'ni yer hayvoni sifatida hukmronlik qiladigan davr ichida bajo bo'ladi. Amerika Qo'shma Shtatlari ma'naviy ulug'vor yurtdir; u protestant nasroniylikdan tashkil topgan bo'lib, ular Bibliyaga ko'ra ma'naviy yahudiylardir. Miloddan avvalgi 742 yildagi alfa tarixida shimol bilan janub o'rtasidagi fuqarolar urushi 1863 yilning omega tarixidagi shimol bilan janub o'rtasidagi fuqarolar urushini tasvirlab berdi. Bu ikki guvoh birgalikda Yakshanba qonunigacha olib boradigan tashqi tarixni ko'rsatadi; o'sha paytda ma'naviy ulug'vor yurt yana ikki toifaga bo'linadi.

Miloddan avvalgi 742-yilda shimoliy kuch Isroilning shimoldagi o'n qabilasi bilan Suriya o'rtasidagi ittifoqni ifodalagan bo'lib, shu tariqa tashqi kuch bilan tuzilgan ittifoqqa timsol bo'lgan edi; bu esa Fuqarolar urushi davrida qullik tarafdori bo'lgan papalik tomonidan qullikni yoqlovchi janubiy shtatlarga ko'mak berilganda o'z ijrosini topdi. Miloddan avvalgi 742-yildagi Suriyaning tashqi ittifoqchisi va Fuqarolar urushi davridagi papalikning tashqi ittifoqchisi, MAGA-izmga qarshi olib borayotgan urushlarida dunyo-globalistlar bilan globalist Demokratlar o'rtasidagi ittifoqni ko'rsatadi; bu urush 2015-yilda, Doniyor 11:2 ga ko'ra, to'rtinchi va eng boy podshoh oyoqqa turib, butun Yunoniston saltanatini qo'zg'atganida boshlangan edi. O'sha qo'zg'atish Yo'el kitobidagi majusiylarning uyg'onishini ko'rsatadi. "Yunoniston" va "majusiylar" — hayvon va soxta payg'ambar bilan ittifoqda dunyoni Armageddonga yetaklaydigan ajdaho hokimiyatining timsollaridir.

2015-yilda butparast xalqlar Yo'elning Yohoshafat vodiysiga — u hukm vodiysi deb ham atagan joyga — qaratilgan payg'ambarlik chorloviga uyg'otildi. 2015-yilda Donald Tramp prezidentlikka nomzodini e'lon qildi; shu tariqa Greca sifatida ifodalangan globalistik imperiyani junbushga keltirdi va butparast xalqlar Armageddonga tomon yurishini boshladi; bu esa Doniyor 11-bobning o'n birinchi oyati bajo bo'lishida Ukraina urushi boshlanganidan atigi bir yil keyin yuz berdi.

Miloddan avvalgi 742-yil va 1863-yildagi fuqarolar urushlari Muqaddas Kitob bashoratidagi oltinchi shohlikning nihoyasini belgilovchi Yakshanba qonuni tarixini aniqlab beradi. O'sha oltinchi shohlik Inqilobiy urush bilan boshlangan edi; shu sababli, Yakshanba qonunidagi oltinchi shohlikning yakuni, ayni Fuqarolar urushi sodir bo'layotgan paytda, Inqilobiy urushning takrorlanishini ko'rsatadi. Fuqarolar urushi yoki Inqilobiy urush sifatida ta'riflash va nomlash qarash nuqtai nazariga asoslanadi. Demokratlar hozir qonuniy ta'qib, o'zlashtirish, firibgarlik, noqonuniy immigratsiya va targ'ibot orqali qilayotgan ishlarini rangli inqilob deb ataydilar, biroq ularning globalist hiyla-nayranglariga qarshi bo'lgan kishilar ayni o'sha faoliyatlarni "fuqaroviy" tartibsizlikni qo'zg'atish deb biladilar. Antifa jinoyatchimi yoki qahramonmi?

Ikki tarixiy urush so'nggi Respublika partiyasidan bo'lgan prezident tarixida sodir bo'ladigan yagona bo'linishli urushni ifodalaydi. Birinchi Respublika partiyasidan bo'lgan prezident misolida bo'lgani kabi, bu urush ham so'nggi Respublika partiyasidan bo'lgan prezident tomonidan g'alaba bilan yakunlanadi; u, shuningdek, birinchi Prezident orqali ham timsollashtirilgan bo'lib, o'sha birinchi Prezident Inqilobiy urushning ham g'olibi edi. Demokratlarning fikriga ko'ra, MAGA inqilobi hozirgi "fuqaroviy notinchlik"ni keltirib chiqarmoqda. Shaxsiy siyosiy moyilligingizga qarab, hozirgi urush yo inqilobiy urush, yo fuqarolar urushidir. Payg'ambarlik nuqtayi nazaridan

esa, u ikkalasidir.

1863 Yakshanba qonunini anglatadi, xuddi uchinchi farishta Yakshanba qonuni xabari bilan kelgan 1844 yil ham shuni anglatgani kabi. 1844 yildan 1863 yilgacha bo‘lgan davr boshidan oxirigacha Yakshanba qonunining muhrini ko‘taradi. 1846 yilda Uaytlarning nikohi, Shabbatga rioya qilinishi va Harmen familiyasining Uaytga o‘zgartirilishi 1844 yil 22 oktyabrda tuzilgan nikohning yakuniga yetganini ko‘rsatdi, va o‘sha yakuniga yetish uchinchi farishtaning sinov jarayonining boshlanishini belgiladi; xuddi manna bilan bog‘liq uch karra Shabbat sinovi Qizil dengizdagi cho‘qinishdan keyin kelgan o‘nta sinovning boshlanishini belgilaganidek.

Manna birinchi sinov edi va Kadeshdagi o‘ninch sinovni ifodalagan, chunki ikkalasi ham uchinchi farishtaning xabarini, demakki, yakshanba qonunini ifodalaydi.

“Cho‘ldagi uzoq musofirliklari davomida isroilliklar har hafta Shabbatning muqaddasligini ularning ongiga chuqur singdirish uchun mo‘ljallangan uch karra mo‘jizaga guvoh bo‘ldilar: oltinchi kuni mannadan ikki baravar miqdor yog‘ilar, yettinchi kuni esa hech narsa yog‘ilmas edi; va Shabbat uchun zarur ulush shirin va pok holda saqlanib qolar edi, holbuki boshqa istalgan vaqtda undan biror qismi orttirib saqlansa, foydalanishga yaroqsiz bo‘lib qolardi.”
Patriarchs and Prophets, 296.

O‘nta sinovning birinchisi Vahiy kitobining o‘n to‘rtinchi bobidagi uch farishtaning uch karra xabarini ifodalovchi “manna” sinovi edi. Mannada bo‘lgani kabi, farishtalar ham haftaning birinchi kunidagi sajdaga qarshi uch karra ogohlantirishni ifodalaydi. Mannaning uch karra mo‘jizasi, albatta, uchinchi farishtaning maqsadi bo‘lgan Shabbatning muqaddasligini “ularning ongiga ta’sirli qilib singdirish uchun mo‘ljallangan” edi. Manna orqali ifodalangan uch mo‘jizaning birinchisi samoviy nonni “yeyish”ni o‘z ichiga olgan bo‘lib, “yeyish” keyingi yomg‘ir davrining alfa ramzidir. Ikkinchi mo‘jiza ikkinchi farishtaning xabarini ifodalaydi; unda ilhom Boburning ikki qulashida ifodalangan davrni belgilash uchun so‘zlar va iboralarni “ikki baravar qiladi”, chunki “Bobil quladi, quladi”. Ikkinchi mo‘jiza oltinchi kunda manna miqdorining “ikki baravar bo‘lishi” edi. Uchinchi mo‘jiza esa yettinchi kun — Shabbat nonining saqlab qolinishidan iborat edi.

Uch farishtaning bir timsoli sifatida manna birinchi farishtadir, va shuning uchun unda Vahiy kitobining o‘n to‘rtinchi bobida uchala farishtaning ham hikoyasi bo‘lgan butun voqea mujassam bo‘lishi kerak. Birinchi farishta uch farishtaning barcha xabarlarining fraktalidir. Fraktal — murakkab geometrik shakl bo‘lib, uni qismlarga ajratish mumkin, va bu qismlarning har biri butunning kichraytirilgan nusxasi bo‘ladi. Bu xususiyat o‘z-o‘ziga o‘xshashlik deb ataladi. Fraktallar, ularga qanchalik yaqinlashtirib qaralmassin, ko‘pincha murakkab tafsilotlarga ega bo‘ladi. Fraktallar matematika, biologiya, fizika, geologiya, kimyo, astronomiya, muhandislik va bilishning boshqa ko‘plab sohalarida uchraydi.

Vahiy kitobining o‘n to‘rtinchi bobidagi uch farishtaning “uch bosqichli tuzilmasi” birinchi farishtaning xabarida ifodalangan bo‘lib, shu tariqa birinchi farishta uch farishtaning “fraktali” bo‘lib qoladi. Doniyor kitobining dastlabki uch bobi mos ravishda birinchi, ikkinchi va uchinchi farishtalar xabarlarini ifodalaydi, Doniyorning birinchi bobi esa, ushbu uch bobda ifodalangan ayni

o'sha "uch bosqichli tuzilma"ni, xuddi birinchi farishtaga nisbatan uch farishtada bo'lgani kabi, o'z ichiga oladi.

Mannaning uch karra mo'jizasi yeyilishi lozim edi va Doniyorning birinchi bobi yeyish haqida. Doniyor Bobilning taomidan ko'ra dukkakli oziqni tanlash orqali ovqat sinovidan o'tdi. So'ng u ko'rinishi bo'yicha sinovdan o'tkazildi va uning ko'rinishi bilan Bobilning taomini yeganlarning ko'rinishi o'rtasida ajralish yuzaga keldi. Ikkinchi farishtaning xabari Bobilidan ajralishga da'vatdir; bu esa ikki toifa shakllanib, so'ng namoyon bo'ladigan ajralish tarixida sodir bo'ladi. Doniyor uchun o'sha ikkinchi sinov Navuxadnazar tomonidan bo'ladigan uchinchi sinovga olib bordi; bu birinchi bobdagi uchinchi sinov bo'lib, uchinchi bobdagi oltin but sinovining timsoli edi. Sister White bu sinovni qayta-qayta yakshanba qonuni deb belgilaydi, bu esa uchinchi farishtaning xabaridir. Doniyorning birinchi bobi Doniyor kitobining dastlabki uch bobining fraktali bo'lib, o'sha uch bob Vahiy kitobining o'n to'rtinchi bobidagi uch farishtani ifodalaydi; ulardan birinchi farishta ham, Doniyorning birinchi bobi ham barcha uch farishtaning va barcha uch bobning fraktallaridir.

"Cho'ldagi uzoq musofirliklari davomida isroilliklar har hafta Shabbatning muqaddasligini ularning ongiga muhrlash uchun mo'ljallangan uch karra mo'jizaga guvoh bo'ldilar: oltinchi kuni manna ikki hissa miqdorda yog'ar edi, yettinchi kuni esa umuman yog'mas edi; Shabbat uchun zarur bo'lgan ulush esa shirin va pok holda saqlanib qolar edi, holbuki boshqa biror vaqtda undan orttirib qoldirilgan narsa foydalanishga yaroqsiz bo'lib qolardi.

"Maning berilishi bilan bog'liq holatlarda, Sabat Sinayda qonun berilgan paytda ta'sis etilgan, degan ko'pchilikning da'vosini rad etuvchi qat'iy dalilga egamiz. Isroilliklar Sinayga kelishlaridan oldin ham Sabatning ular uchun majburiy ekanini tushunishgan edi. Sabat uchun, o'sha kuni manna yog'maydigan bo'lgani sababli, har juma kuni ikki hissa manna yig'ishga majbur bo'lishlari orqali dam olish kunining muqaddas tabiati ularga muttasil ravishda singdirib borilgan edi. Va xalqdan ba'zilar Sabat kuni manna yig'ish uchun chiqqanlarida, Egamiz: 'Amrlarimni va qonunlarimni saqlashdan qachongacha bosh tortasizlar?' — deb so'radi." Patriarchs and Prophets, 296.

Mannani yig'ib olish va yeyish Vahiyning o'ninchi bobida Yuhannoning farishtaning qo'lidan kichik kitobni olib (yig'ib), so'ng uni yeganini ifodalamoqda.

Men farishtaning oldiga bordim va unga: «Menga o'sha kichik kitobni ber», dedim. U esa menga dedi: «Uni ol va yutib yubor; u qornini achchiq qiladi, ammo og'zingda asaldek shirin bo'ladi». Vahiy 10:9.

Yuhanno avval farishtaning oldiga borib, undan so'rashi kerak edi; so'ng u kichik kitobchani "olishi", undan keyin esa uni "yeyishi" kerak edi. Yuhanno farishtaning oldiga borib undan so'rash orqali birinchi farishtaning uch qadamini ifodalayapti; bundan keyin ikkinchi qadam bo'lgan olish va uchinchi qadam bo'lgan yeyish keladi. Yig'ish va/yoki yeyish mannaga oid uch sinovning birinchisidir, biroq u manna sinovlarining uchalasini ham o'z ichiga olgan fraktalni o'zida mujassam etadi. Mannani yig'ish va yeyish Yeremiyoni timsollamoqda.

So‘zlaring topildi, men esa ularni yedim; va Sening so‘zing yuragimning quvonchi va shodligi bo‘ldi; chunki men Sening noming bilan atalganman, ey lashkarlar Rabbisi Xudo. Yere-miyo 15:16.

Uning “so‘zlari” kichik kitobni izlab, so‘ngra uni so‘ragan Eremiyo tomonidan “topildi”. Uning so‘zi manna yig‘ib olingan paytda topildi. Mannani yig‘ish va uni yeyish — bu o‘ziga berilgan kitobni yegan Hizqiyolning timsolidir; va bu bilan, kitobni yeyishdan bosh tortish isyonkor xonadon kabi bo‘lish ekanini ko‘rsatadi.

Lekin sen, ey inson o‘g‘li, men senga aytayotgan so‘zni eshit; o‘sha isyonkor xonadon kabi isyonkor bo‘lma: og‘zingni och, va men senga berayotgan narsani ye. Men qaraganimda esa, mana, menga bir qo‘l uzatildi; va qarasam, unda bir kitob o‘rami bor edi; U uni mening oldimda yoydi; va u ichidan ham, tashqarisidan ham yozilgan edi; va unda marsiyalar, motam va voylar yozilgan edi. Yana u menga dedi: Inson o‘g‘li, topganingni ye; bu o‘ramni ye, va borib Isroil xonadoniga gapir.

Shunda men og‘zimni ochdim, va u menga o‘sha o‘ramni yedirdi. U menga dedi: “Ey inson o‘g‘li, qorningni yedir va ichingni senga berayotgan shu o‘ram bilan to‘ldir”. So‘ng uni yedim; va u og‘zimda shirinligi jihatidan asaldek edi. Hizqiyol 2:8–3:3.

Agar Hizqiyol kichik kitobni yeyishdan bosh tortganida, u isyonkor xonadon ichida bo‘lar edi; va unga yeyish uchun berilgan “kitob”ning “o‘rami” “nola, aza va voy” sifatida tasvirlangan bo‘lib, bu oxirgi kunlardagi uch qavatli xabarni ifodalaydi. Oxirgi kunlardagi bu uch qavatli xabar Vahiy kitobining o‘n to‘rtinchi bobi dagi uch farishta xabarlaridir, va Hizqiyol ushbu uch xabarni taqdim etadigan kontekst Islom va uchinchi voyning kontekstidir. Bu uch xabar alfa va omegaga ega, va uchinchisi “voy”dir — Islomning asosiy ramzi; shunday ekan, alfa omega bilan muvofiq bo‘lishi kerak, demak “nolalar” 9/11 da yettinchi karnay va uchinchi voyning kelishi bilan boshlangan, hamda asta-sekin kuchayib borib yetti oxirgi balogacha davom etadigan nolalarni ifodalaydi. Vahiy kitobining o‘n birinchi bobi dagi yakshanba qonuni “zilzilasi” paytida uchinchi voy tez keladi, va ilhom bizga Ishayo o‘ninchi bobidagi nohaq farmon aynan o‘sha yakshanba qonuni ekanini bildiradi. Oy-at boshida nohaq farmonlar chiqaradiganlar ustiga “voy” deb e‘lon qilinadi.

Mannani yeyish uch sinovning birinchisi edi; ikkinchisi esa tayyorgarlik kunidagi “ikki hissa” edi. Va ular nimaga tayyorlanayotgan edilar? Ular uchinchi farishtaning xabari bo‘lgan Shabbat sinoviga tayyorlanayotgan edilar.

O‘sha uch karra mo‘jiza, shuningdek, o‘nta sinovning birinchi yoki alfa sinovi ham edi. Xudo birinchi bosqichda mannani berdi, so‘ng ikkinchi bosqichda “ikki hissa” ulush berdi, ammo uchinchi bosqichda hech narsa bermadi. Uchinchi sinov dastlabki ikki sinovdan farq qiladi, chunki uchinchisi hal qiluvchi sinovdir. Bu uch sinov birinchi Qadeshga olib boradigan o‘n bosqichli sinov jarayonining alfasini ifodalaydi.

Agar turli ilohiyotchilarni o‘rgansangiz, birinchi Kadeshda o‘z yakuniga yetadigan o‘nta sinovning ko‘plab ro‘yxatlarini topasiz. Ularning deyarli barchasi Qizil dengizni o‘nta sinovdan biri sifatida kiritadi, ba‘zilari esa vabolar davrida Qizil dengizdan oldingi tarixiy belgi-bosqichlarni ham qo‘shadi. Ularning barchasi xatodir.

Birinchi sinov — mannadir. Pavlus Qizil dengizdan o'tishni suvga cho'mish deb ta'riflaydi.

Bundan tashqari, ey birodarlar, sizlar shundan bexabar bo'lishingizni istamaymanki, ota-bobolarimizning hammasi bulut ostida edilar va hammalari dengizdan o'tib ketdilar; hammasi bulutda va dengizda Musoga cho'mdirildilar. 1 Korinfliklarga 10:1, 2.

Muso Isoga timsol bo'ladi, va Isoning suvga cho'mishi uch qirrali tabiatga ega bo'lgan, ishtaha sinovidan boshlanib, aynan shu sinovni ta'kidlaydigan bir sinov jarayonini ko'rsatadi. Misrdagi Fisih bayrami xochning timsoli edi. Ular Qizil dengizning narigi tomoniga chiqqanlarida, Masih birinchi hosil nazri sifatida tirildi. U Yahyo Cho'mdiruvchi qo'li bilan suvli qabrdan chiqqanida, Masih (birinchi hosil nazri) qirq kunlik sinov jarayonini boshladi. U O'zining suvga cho'mishi orqali timsollangan tarzda tirilgach, Masih shogirdlar bilan yuzma-yuz muloqot qilgan qirq kun bo'ldi. Sinov jarayoni Qizil dengizdan o'tilgandan keyin boshlanadi; xuddi Masih suvdan chiqishi bilanoq Ruh tomonidan sahroga olib chiqilgani kabi, bu ham shunchalik aniqdir.

Masih uchun birinchi sinov ishtaha edi, chunki Osmondan tushgan Non O'zining moylangan xizmatini aynan Odam Ato yiqilgan joydan boshlab oldi. Qizil dengizdan keyingi birinchi sinov uch qismli manna sinovidir; u Osmondan tushgan Nonga qaratilgan uch qismli sinovni ifodalaydi. Masihning sinalishi U suvdan chiqqanidan keyin boshlandi; demak, o'nta sinov ham ular suvdan chiqqanlaridan "keyin" boshlanishi kerak. Shundan so'ng Masih ishtaha doirasida qo'yilgan uch qismli sinovga duch keldi; bu, Ruh qadimgi Isroilni Misrdan chiqarib, sahroga olib kirganidan keyin boshlangan mannaga oid uch qismli sinov orqali oldindan ifodalangan edi.

Qodishda yakun topadigan o'nta sinov ifoda etgan isyonlar haqida taxmin yuritadigan boshqa ro'yxatlar Horunning oltin buzoq bilan bog'liq isyonini o'sha o'nta sinovdan biri deb ko'rsatadi, biroq ular xatodadir.

Oltin buzoqning gijgijlashi ikki sinovni ifodalaydi. Bu oltin buzoq ramziyligining ajralmas unsuridir. Xalq Xudo ko'rmaydi, deb o'ylaganida namoyon bo'lgan butparastlikdan so'ng, Musoning qaytishi yuz berdi. Shundan keyin xalq, Muso timsolida ifodalangan Xudoning ko'z o'ngida ham butparast bo'lib qolishni tanladi.

Ikki bosqichli kuchayib boruvchi isyonda biz qabilalar orasidagi bashoratli bo'linishni ko'ramiz: Levi qabilasi muqaddas maskan xizmatiga mutlaqo tayinlandi, holbuki o'sha isyongacha muqaddas maskan xizmati har bir qabilaning to'ng'ichlari tomonidan ado etilishi kerak edi. Endi esa bunday bo'lmaydi. Endilikda sodiq Levi qabilasi ma'badni saqlab turadi. "Bo'linish" yoki "ikki"ga ajralish oltin buzoqning bashoratli xususiyatining bir unsuridir.

Horunning isyoni Isroilning shimoliy shohligining birinchi shohi bo'lgan Yarovomning isyonini timsollashtirdi. Yarovom oltin buzoqlarni "ikki baravar qiladi", ulardan birini Baytilda, boshqasini esa Donda o'rnatadi. Horun bilan Yarovom bir-biriga parallel tarixlarni ifodalaydi; bu esa hayvonning surati shakllanishining tarixidir. Hayvonning surati tarixi Qo'shma Shtatlardagi yakshanba qonuni bilan ajratilgan ikki davrda amalga oshadi. Hayvonning surati avval Qo'shma Shtatlarda, so'ngra esa butun dunyoda barpo etiladigan cherkov va davlat birikmasining ramzidir.

Yirtqich hayvon suratining timsollari bilan doimo bir ajralish bog‘liq bo‘ladi. Horunda bu levilarning ajratilishi edi; Yorubom davrida esa bu o‘n ikki qabilaning janubdagi ikki qabila va shimoldagi o‘n qabilaga bo‘linishi edi.

Vahiy kitobida Yuhanno jamoat va davlat o‘rtasidagi o‘sha munosabatning timsolini “hayvonning surati” deb ataydi. Horun va Yorubomlarning oltin buzoqlari bir hayvonning suratlari edi, va ular surati bo‘lgan o‘sha hayvon Bobil edi, chunki Muqaddas Kitobdagi bashoratning birinchi shohligi Doniyor kitobining ikkinchi bobida “oltin” bosh bilan ifodalanadi. Hayvonning surati ikki sinovni ifodalaydi, chunki sinov avval yer hayvoni — Amerika Qo‘shma Shtatlari ustiga keltiriladi, so‘ng Vahiy kitobining o‘n uchinchi bobida Amerika Qo‘shma Shtatlari dunyoni hayvonga bir surat o‘rnatishga majbur qiladi. Birinchi sinov AQSHdir, keyin esa dunyo.

“Diniy erkinlik yurti bo‘lgan Amerika vijdonni majburlashda va odamlarni soxta shanba kuniga izzat ko‘rsatishga majbur etishda Papalik bilan birlashar ekan, yer yuzidagi har bir mamlakat xalqi uning o‘rniga ergashishga yetaklanadi.” Testimonies, 6-jild, 18-bet.

“Chet elatlar Amerika Qo‘shma Shtatlarining namunasiga ergashadilar. Garchi u yo‘l boshlab borsa-da, ayni shu inqiroz dunyoning barcha qismlaridagi xalqimiz boshiga ham keladi.” Testimonies, 6-jild, 395.

Oltin buzoq isyoni ikki qirralidir va birinchi Kadeshdagi o‘ninchi va yakuniy sinovga olib boradigan dastlabki to‘qqiz sinovdan ikkitasini belgilaydi. Horun va Yarovomning isyonlari “qator ustiga qator” birlashtirilganda, siz Horunni — jamoatni ifodalovchi oliy ruhoniylar sifatida, Yarovomni esa — davlatni ifodalovchi Isroil shohi sifatida ko‘rasiz. Bu ikki qator birgalikda jamoat va davlat ittifoqining timsolidir. Yarovomning ikki qurbongohi Baytilda (ma‘nosi jamoat) va Donda (ma‘nosi hukm) o‘rnatilgan bo‘lib, ular birgalikda jamoat va davlat birikmasini ifodalaydi. Ushbu nuqtalar belgilab olingach, biz o‘nta sinovni aniqlashni boshlaymiz.

O‘nta sinov Shabbat oromi kontekstida joylashtirilgan (Ibroniylarga 3–4). Ular mannadagi uch karra mo‘jiza va uning Shabbat haqidagi sabog‘i bilan boshlanadi hamda o‘ninchi sinov — birinchi Qadesh bilan yakunlanadi. O‘sha birinchi Qadesh Muqaddas Yozuvlarda “g‘azablantirish kuni”dir, va Pavlus yakuniy isyonni Shabbat sinovi kontekstiga joylashtiradi. Alfa sinovi manna orqali ramziy ifodalangan Shabbat edi, va birinchi Qadeshdagi o‘ninchi hamda omega sinovi ham Shabbat oromi edi. Alfa va Omega har doim oxirni boshlanish bilan ifodalaydi.

Shuning uchun (Muqaddas Ruh aytganidek: “Bugun, agar Uning ovozi eshitsangizlar, yuraklaringizni qotirmanglar, isyon chog‘ida bo‘lgani kabi, sahradagi sinov kunida bo‘lgani kabi; ota-bobolaringiz Meni sinab ko‘rganlarida, Meni imtihon qilganlarida va qirq yil davomida ishlarimni ko‘rganlarida. Shuning uchun Men o‘sha avloddan g‘azablandim va dedim: Ular doimo yuraklarida adashadilar va yo‘llarimni bilmaganlar. Shunday qilib Men g‘azabimda qasam ichdim: Ular Mening oromimga kirmaydilar.”)

Ey birodarlar, ehtiyot bo‘linglar: orangizdan birortangizda tirik Xudodan yuz o‘girishga olib boradigan yovuz imonsizlik yuragi bo‘lmasin. Balki «Bugun» deb atalgan fursat bor ekan, bir-biringizga har kuni nasihat qilinglar, toki sizlardan birortangiz gunohning aldovchanligi orqali qotib qolmasin. Chunki biz, agar ishonchimizning boshidagi sobitlikni oxirigacha

mahkam tutsak, Masihga sherik bo'lganmiz;

“Bugun, agar Uning ovozi eshitsangiz, qo'zg'olondagi kabi yuraklaringizni qotirmang”, deb aytilar ekan. Chunki ba'zilar eshitib, isyon qildilar; ammo Muso boshchiligida Misrdan chiqqanlarning hammasi emas edi. Xo'sh, U qirq yil kimlardan g'azablendi? Gunoh qilganlardan emasmi, jasadlari sahroda yiqilib qolganlardan? Va kimlarga U O'z oromiga kirmasliklari haqida qasam ichdi? Ishonmaganlarga emasmi? Demak, ko'ramizki, ular imonsizliklari tufayli kira olmadilar.

Shunday ekan, Uning oromiga kirish haqidagi va'da bizga qoldirilgan ekan, ichingizdan birortangiz unga yetolmay qolgandek bo'lib ko'rinmasin deb, qo'rqaylik. Chunki xushxabar ularga va'z qilinganidek, bizga ham va'z qilindi; ammo eshitilgan kalom ularga foyda bermadi, chunki u eshitganlarda imon bilan uyg'unlashmagan edi.

Zero biz, imon keltirganlar, oromga kiramiz; U aytganidek: “G'azabimda qasam ichdim: ular Mening oromimga kirmaydilar”; holbuki, ishlar dunyo yaratilganidan beri tamomlangan edi. Chunki U bir joyda yettinchi kun haqida shunday degan: “Xudo yettinchi kuni barcha ishlaridan orom oldi”. Va bu joyda yana: “Ular Mening oromimga kirmaydilar”.

Shunday ekan, ba'zilar u joyga kirishi lozim bo'lib qolmoqda; xushxabar avval e'lon qilinganlar esa imonsizliklari tufayli kirmadilar. Yana U Dovud kitobida uzoq vaqtdan keyin ma'lum bir kunni belgilab, “Bugun”, deb aytadi; xuddi aytilganidek: “Bugun, agar Uning ovozi eshitsangiz, yuraklaringizni qotirmanglar.”

Agar Iso ularga orom berganida edi, unda keyinroq boshqa bir kun haqida so'zlamagan bo'lur edi.

Demak, Xudoning xalqi uchun bir orom qolmoqda. Chunki kim Uning oromiga kirgan bo'lsa, Xudo O'z ishlaridan to'xtaganidek, u ham o'z ishlaridan to'xtagandir. Shunday ekan, o'sha oromga kirish uchun tirishaylik, toki hech kim o'sha itoatsizlik namunasiga ergashib yiqilmasin. Ibroniylarga 3:8–4:11.

“G'azablantirish kuni”da Yoshua va Kalabning xabari rad etildi. Bu parcha o'zlari eshitgan bir xabarga ishonmaganliklari sababli kira olmaydigan bir toifa haqida asoslanadi. Bu xabar “orom” bilan ifodalanadi.

“Rabbiyga sadoqatli, jiddiy va mehrli xizmatni qilishga tayyor bo'lmaganlar bu hayotda ham, kelajak hayotda ham ruhiy orom topmaydilar. ‘Demak, Xudoning xalqi uchun bir orom hali ham qolmoqda.... Shunday ekan, hech kim o'sha ishonchsizlikning ayni o'rnagiga ergashib yiqilmasin deb, o'sha oromga kirish uchun astoydil mehnat qilaylik.’ Bu yerda aytilayotgan orom — ko'rsatilgan yo'l-yo'riqqa amal qilish orqali qo'lga kiritiladigan inoyat oromidir. ‘Tirishqoqlik bilan mehnat qilinglar.’” Pacific Union Recorder, November 7, 1901.

“Oram” — bu Yoshua va Xolibning xabari bilan ifodalangan xabardir. Pavlus yettinchi kunlik Shabbatga oid haqiqatlardan sahroda halok bo'lishga mahkum etilganlar rad etgan “oram” xabarining ramzi sifatida foydalanadi.

“Bugun, agar Uning ovozi eshitsangizlar” degan ifoda Vahiy kitobining Ruhning ovozi eshitgan har qanday inson haqidagi ta’kidi bilan aynidir; bu Ruhning xabarini eshitishdir, bu esa keyingi yomg’ir xabari, ya’ni “orom” xabaridir. Kadeshda o’sha ovoz yangradi va isyonchilar ularni Misrga qaytarish uchun yangi bir yo’lboshchini tanladilar. Bu gijgijlashning tarixi Zabur 95 da ham, Pavlus tomonidan Ibroniylarga maktubda ham bayon etilgan. Bu tarix qadimgi Isroilning o’ninchi sinovdagi muvaffaqiyatsizligini ko’rsatadi. O’nta sinovning alfa sinovi mannadagi uch karra mo’jiza bilan boshlandi; u uch farishtaning xabarlarini, Xudoning Qonunini, Shabbat oromini, Osmon Nonini, itoatkorlikni va hukmni ifodalaydi — va o’nta sinovning oxirgisi “orom” sinovi edi. Sister White aytganidek, inoyatning “oromi” keyingi yomg’irning ramzidir. Kadesh “qator ustiga qator” tarzida taqdim etiladigan keyingi yomg’ir xabarini qabul qilish yoki rad etish sinovining ramzidir.

Satr ustiga satr tarzida, “orom” — keyingi yomg’ir sifatida ifodalangan Muqaddas Ruhning to’kilishidir. “Orom” shuningdek yettinchi kun Shabbatidir — aynan o’sha muhrki, u keyingi yomg’ir davrida sodiqlar ustiga qo’yiladi. “Orom” — yuz qirq to’rt mingning gunohlari abadulabad o’chirib tashlanganda ularga beriladigan qudratni ifodalovchi inoyatdir. Bu inoyat yolg’izgina muqaddaslanishni ifodalovchi ato etilgan qudrat emas, balki Masihning qoni tavba qilgan jonning gunohlarini olib tashlash uchun qo’llanilganda oqlanishni ta’minlaydigan inoyat hamdir. Inoyatning “oromi” — Masihning solihligi haqidagi xabardir; shunday solihlikki, u gunoh qilmasdan yashash uchun inoyatni (qudratni) beradi, va Laodikeyalikni Filadelfiyalikka aylantiradigan inoyatdir. Oqlanish inoyati bilan bir marta o’zgartirilgach, avvalgi Laodikeyalik, endi Filadelfiyalik sifatida, inoyatning qudrati orqali ulug’lanishga olib boradigan muqaddaslangan yo’lda yuradi. “Orom” — “haqiqatdagi imon orqali oqlanish” sifatida ifodalangan uchinchi farishtaning xabaridir. Shunday ekan, Kadesh 1888-yilga ishora qilgan.

Birinchi Kadesh “orom” xabarini, ya’ni “xushxabar” xabarini ifodalaydi. Abadiy xushxabar — bu “Masihning uch bosqichli sinov jarayonini joriy etishdagi ishi bo’lib, u keyin ikki toifa sajda qiluvchilarni shakllantiradi va namoyon qiladi”. Birinchi Kadeshdagi “orom” haqidagi abadiy xushxabar xabari, gunoh, solihlik va hukm haqida ishontiradigan Muqaddas Ruhning uch karra ishi tomonidan boshqariladigan abadiy xushxabarning uch karra xabarini ifodalaydi. O’sha uch bosqich mannani sinashdagi aynan o’sha uch sinov bosqichidir!

O’nta sinov uch karra sinov jarayoni bilan boshlanadi; bu jarayon Xudoning Qonunini, Shabbatni va insoniyatning Xudoning xabarini yeyib, hazm qilish mas’uliyatini ta’kidlaydi. O’nta sinovning birinchisi, xuddi o’ninchisi kabi, uch karra edi. Birinchi sinov mannadan foydalanadi; u Yettinchi kunlik Shabbatni ulug’lovchi Osmon Nonining ramzi hisoblanadi. So’nggi sinov esa “orom”dan foydalanadi; u yakshanba qonunida o’z yakuniga yetadigan so’nggi yomg’irning nihoyaviy sinov jarayonining ramzi bo’lib, u yerda Osmon Nonini ifoda etuvchilar Shabbatning bayrog’i sifatida yuksaltiriladi.

O’nta sinovning boshlanishi ham, xuddi o’nta sinovning yakuni kabi, Shabbatni va Shabbat bilan bog’liq bo’lgan xushxabar xabarini — ya’ni uchinchi farishtaning abadiy xushxabarini — ta’kidlaydi. Birinchi Qadesh o’nta sinovning omegasi bo’lgan ekan, demak o’nta sinovning alfasi ham xuddi shu xususiyatlarga ega bo’lishi kerak. Qadesh 1863-yilni ifodalar edi; o’shanda Rabbiy

O‘z ishini tugatib, O‘z xalqini uyiga olib ketishni istagan edi, ammo Va’da qilingan Yurtida kirish kechiktirildi.

“Quyidagi Muqaddas Bitik oyatlarini o‘qish orqali biz Xudo qadimgi Isroilga qanday qaraganini ko‘ramiz:

“‘Chunki Egamiz Yoqubni O‘zi uchun, Isroilni esa O‘zining xos xazinasini qilib tanladi.’ Zabur 135:4.

“‘Chunki sen Egang Xudoying uchun muqaddas xalqsan, va Egam seni O‘zi uchun yer yuzidagi barcha xalqlardan ustun, O‘ziga xos bir xalq bo‘lishing uchun tanladi.’ Qonunlar takrori 14:2.”

“‘Chunki sen Egang Xudoying uchun muqaddas xalqsan: Egang Xudoying seni yer yuzidagi barcha xalqlar orasidan O‘zi uchun alohida bir xalq bo‘lishing uchun tanladi. Egamiz sizlarni boshqa xalqlardan son jihatidan ko‘proq bo‘lganingiz uchun sevmadi ham, tanlamadi ham; chunki siz barcha xalqlarning eng ozi edingiz.’ Qonunlar takrori 7:6, 7.”

“‘Axir, men va xalqing Sening nazaringda marhamat topganimiz nimadan bilinadi? Sen biz bilan bormog‘ingdan emasmi? Shunda men va xalqing yer yuzi ustidagi barcha xalqlardan ajralib turamiz.’ Chiqish 33:16.

“Qadimgi Isroil naqadar tez-tez isyon ko‘targan, va ularni O‘zi tanlagan Xudoning amrlariga quloq solmaganlari uchun naqadar ko‘p marta hukmlar bilan ziyorat qilingan, hamda minglab odamlar halok qilingan! Ushbu oxirgi kunlarda Xudoning Isroili doimo dunyo bilan aralashib ketish va Xudoning tanlangan xalqi ekanining barcha alomatlarini yo‘qotish xavfi ostidadir. Titus 2:13–15 ni yana bir bor o‘qing. Bu yerda biz oxirgi kunlarga olib kelinmoqdamiz; o‘sha paytda Xudo O‘zi uchun alohida bir xalqni poklamog‘da. Biz qadimgi Isroil qilganidek Uni g‘azablantiraylikmi? Undan yuz o‘girib, dunyo bilan aralashib ketib, hamda atrofimizdagi xalqlarning jirkanch ishlariga ergashib, Uning g‘azabini o‘z ustimizga keltiraylikmi?” Testimonies, 1-jild, 282, 283.

Oqsoqol Uayt shunday so‘raydi: “Qadimgi Isroil qilganidek, biz ham Uni g‘azablantiraylikmi?” Biz Misr timsolida ifodalangan dunyo bilan aralashib, Uni g‘azablantiramiz; Misr aynan Kadeshdagi isyonkorlar o‘zlarini yana o‘sha yerga boshlab borishi uchun yo‘lboshchi izlagan joy edi. 1863 yilda Misrga qaytish istagi va yangi bir yo‘lboshchini tanlash, ilhom orqali dunyo bilan bog‘lanishni istash sifatida tasvirlangan.

Hozir biz ko‘rib chiqayotgan parchadan oldin Opa Uayt qadimgi Isroilning oromga kirmagani haqidagi sharhi keltirilgan edi. Ularning uzluksiz isyoni kontekstida, u Xudo O‘z kelini bilan qanday munosabatda bo‘lishni istaganini, biroq Uning kelini buni rad etganini ko‘rsatadigan oyatlarni bayon qildi. Quyidagi parcha biz hozirgina o‘qigan narsaga olib kiradi.

U yozib qoldirgan parchada shunday deyiladi: “Xudo O‘z xalqidan faqat Uning O‘ziga ishonishni talab qildi. U, O‘ziga xizmat qilmaydiganlardan yordam olishlarini istamadi.” 1863-yilda Laodikeyachi Millerit Adventizmi Amerika Qo‘shma Shtatlari hukumati bilan ittifoq tuzdi, toki Amerika tarixidagi eng dahshatli urushga o‘z yosh yigitlarining majburiy harbiy xizmatga olinishi

oldini olish borasidagi sa'y-harakatlariga yordam berilsin.

“Biz bu yerda Xudo qadimgi Isroilga bergan ogohlantirishlarni o'qiymiz. Ularning sahroda shuncha uzoq sarson yurishi Uning xayrixoh irodasi emas edi; agar ular bo'ysungan va U tomonidan boshqarilishni sevgan bo'lsalar, U ularni darhol Va'da qilingan Yurtga olib kirgan bo'lur edi; ammo ular sahroda Uni shunchalik ko'p ranjitganlari uchun, U O'z g'azabida, Unga butunlay ergashgan ikki kishidan boshqa hech kim Uning oromiga kirmasligiga qasam ichdi. Xudo O'z xalqidan faqat Uning O'ziga ishonishni talab qildi. U ular O'ziga xizmat qilmaydiganlardan yordam olishlarini istamadi.”

“Iltimos, Ezra 4:1–5 ni o'qing: ‘Yahudo va Benyaminning dushmanlari surgunlik farzandlari Isroilning Egasi Xudovand uchun ma'bad qurayotganini eshitganlarida, Zarubabelning va ota-boshliqlarining oldiga kelib, ularga dedilar: Biz ham sizlar bilan birga quraylik; chunki biz ham sizlar kabi Xudoyingizni izlaymiz va bizni bu yerga olib kelgan Ossuriya shohi Esarxaddon zamonidan beri Unga qurbonlik qilib kelmoqdamiz. Lekin Zarubabel, Yeshua va Isroil ota-boshliqlarining qolganlari ularga dedilar: Xudoyimiz uchun uy qurishda sizlarning biz bilan hech qanday ishingiz yo'q; balki Fors shohi podsho Kurush bizga buyurganidek, Isroilning Egasi Xudovand uchun uni o'zimiz birgalikda quramiz. Shunda yurt xalqi Yahudo xalqining qo'llarini bo'shashtirdi, ularni qurilishda bezovta qildi va niyatlarini barbod qilish uchun ularga qarshi maslahatchilarni yolladi.’”

“Ezra 8:21–23: ‘Shunda men Ahava daryosi bo'yida ro'za e'lon qildim, toki Xudoyimiz oldida o'zimizni xo'rlab, o'zimiz, bolalarimiz va barcha mol-mulkimiz uchun Undan to'g'ri yo'lni so'raylik. Chunki yo'lda dushmanga qarshi bizga yordam berish uchun shohdan lashkar va otliq askarlar so'rashga uyalдим; zero biz shohga shunday degan edik: Xudoyimizning qo'li Uni izlaganlarning barchasi ustida yaxshilik uchundir; ammo Uning qudrati va g'azabi Uni tark etganlarning barchasiga qarshidir. Shunday qilib, biz ro'za tutib, bu haqda Xudoyimizga yolvordik; va U iltijolarimizni qabul qildi.’

“Payg'ambar va bu otalar yurt xalqini haqiqiy Xudoga sajda qiluvchilar deb bilmadilar; garchi ular do'stlik izhor qilib, yordam berishni istagan bo'lsalar-da, Uning sajdasi taalluqli hech bir narsada ular bilan birlashishga jur'at etmadilar. Ular Quddusga Xudoning ma'badini qurish va Uning sajdasini qayta tiklash uchun ketayotganlarida, yo'lda yordam ko'rsatishi uchun podshohdan ko'mak so'ramadilar, balki ro'za va ibodat bilan Egadan yordam izladilar. Ular Xudo O'z xizmatkorlarini Unga xizmat qilish yo'lidagi sa'y-harakatlarida himoya qiladi va ravnaq toptiradi, deb ishonidilar. Borliqning Yaratuvchisi O'z sajdasini qaror toptirish uchun dushmanlarining yordamiga muhtoj emas. U yovuzlikning qurbonligini so'ramaydi, Egadan o'zga xudolarga ega bo'lganlarning nazrlarini ham qabul qilmaydi.”

“Biz ko'pincha shunday e'tirozni eshitamiz: ‘Sizlar haddan tashqari ajralib turasizlar.’ Biz, bir xalq sifatida, jonlarni qutqarish yoki ularni haqiqatga yetaklash uchun har qanday qurbonlikka tayyor bo'lardik. Ammo ular bilan birlashishga, ular sevgan narsalarni sevishga va dunyo bilan do'stlashishga jur'at etmaymiz, chunki shunda biz Xudo bilan adovatda bo'lib qolgan bo'lardik.” Testimonies, 1-jild, 281, 282.

Opa Uayt Qodishdagi isyon haqidagi sharhiga bog'liq holda shunday deydi: "Barcha narsalarning Yaratuvchisi O'zining sajdasi qaror toptirish uchun O'z dushmanlarining yordamiga muhtoj emas. U yovuzlik qurbonligini so'ramaydi va Egamizdan o'zga xudolarni Uning oldiga qo'yganlarning nazrlarini qabul qilmaydi." 1863-yilda Laodikyalik Millerit Adventizm harakati jamoatga aylandi va yakshanba kunidagi ibodatni butun xalqqa, keyinchalik esa butun dunyoga majburan joriy qiladigan hokimiyat bilan ittifoq tuzdi.

Keyingi maqolada biz 1863 yilga olib boradigan payg'ambarlik chiziqlari haqidagi mulohazalarimizni davom ettiramiz; 1863 yil 1844 yildan 1863 yilgacha bo'lgan payg'ambarlik davrining cho'qqi toshidir.

Bo'lgan narsa — bo'ladigan narsaning o'shasidir; qilingan narsa esa — qilinadigan narsaning o'shasidir; quyosh ostida yangi hech narsa yo'q. Shunday biror narsa bormi-ki, u haqda: "Qara, bu yangi", deb aytilsa? U allaqachon qadim zamonlarda, bizdan oldin ham bo'lgan. Men bilamanki, Xudo nima qilsa, u to abad qoladi: unga hech narsa qo'shib bo'lmaydi, undan hech narsa ayirib bo'lmaydi; Xudo buni insonlar Uning huzurida qo'rqib yurishlari uchun qiladi. Bo'lgan narsa hozir ham bordir; bo'ladigan narsa esa allaqachon bo'lgan; va Xudo o'tib ketgan narsani yana talab qiladi. Voiz 1:9, 10; 3:14, 15.